

בעניני השחר העברי
לפנות אל מר
Naftali Siegel, Lwów,
Podlewskiego 4

השחר

עתון לילדים

הוספה להשחר
הפולני.

נומר 6.

הנרי ספרני.

מעשה בקוף מלך.

או "היוט הקופץ בראש"

שם, במערה חטף דבר
ארי-מלך - נפל שר.
ולמלכם חצבו קבר
כל החיות בבכי מר.

באו הנה - לספור אותו,
לעשות אכל כבד לו...
ולחנען אחרי מותו,
אם להמליך את בנו.

אמר קוף: "אחים עדינים!
מי למלך יהיה מי?
חיות ישנם הרבה מינים...
ומדוע רק ארי?"

מדוע רק אריות ראשים
ולא הזאב, גם לא הדוב?...
אני הדומה לאנשים
אהיה מלך יותר טוב...

ולמלך היה קוף...

(סוף יבוא).

הַנְּסִיעָה בְּכִיסֵי בְּגָדֵי.

מונולוג.

עברית מאת נפתלי וינל.

(סוף).

הִנֵּה כַּפְתּוּרִים! (מוציא כפתורים אחד אחד) הֵן הֵן מֵה
מָאָד אֲנִי מְחַבֵּב אֶת מִשְׁחַק הַכַּפְתּוּרִים! בְּשִׁחְקִי פַעַם עִם
לֹזֶנֶק הָעֵבֶה וְכִיתִי בְּכָל כַּפְתּוּרָיו וְשׁוֹב לֹא נִשְׁאַרְוּ לֹא
כַּפְתּוּרִים. מָה עָשִׂיתִי? קָמַתִּי וְגִנַּרְתִּי אֶת כָּל כַּפְתּוּרֵי חֲזִיתוֹ
וּמַעֲלֹו. בְּשֹׂאֵין לֹא כַּפְתּוּרִים אֵל יִשְׁחַק! אֶת כַּפְתּוּרֵי מִכְנָסָיו
לֹא חָפַצְתִּי לְגִזֹּר, כִּי... (שׁוֹחֵק שְׂחוֹק קָל) אַתֶּם יוֹדְעִים
מִדּוּעַ!...

אוֹלָם סוֹפֵי הָיָה מֵר מָאָד. אִמּוֹ כָּאֵה לְבִיתִנוּ לְהִתְאוּנָן
עָלֵי וְתַכְכְּדֵנִי אִמִּי בְּמִכּוֹת נְאֻמָּנוֹת; וְעוֹד וְזֹאת עָשִׂיתָ, כִּי
הוֹמִינָה אֶת הַתְּכַשִּׁיט הַנֶּחֱמָד לְבִיתִנוּ וְהִיא בַּעֲצָמָה תִּפְרָה
לֹא שׁוֹב כַּפְתּוּרִים... חָפְצִים אַתֶּם לָדַעַת, אִיפֹה לְקַחְהָ
כַּפְתּוּרִים? אֲנִי הוֹכְרַחְתִּי לְהַשִּׁיבָם... בְּבִקְשָׁה רַבּוּתִי! הִנֵּם
אַתֶּם מְשִׁיבִים אֶת הַכַּפְתּוּרִים בְּשִׁמְפָּסִידִים בְּמִשְׁחָה?...

הִנֵּה עֲטִים יִשְׁנִים! (מוציא עטים מפיסים שונים) בְּטוֹחַ
אֲנִי, כִּי חוֹשְׁבִים אַתֶּם שְׂאֵפֶשֶׁר תִּמְוֵד לְשִׁחַק בְּכַפְתּוּרִים.
אֵינְכֶם אֵלָא טוֹעִים! הִיכּוּלִים גַּם בְּיוֹם סְגִיר לְשִׁבְתָּ בְּחָצֵר?
בְּיוֹם כִּיָּה מִשְׁחָקִים אָנוּ בַּחֲדָר עַל הַשֻּׁלְחָן בְּעֲטִים יִשְׁנִים.
הִנֵּה מִדְּפָקָה. (מוציא מדפקה ודופק בה בשני רגעים) לָהּ
יָדוּעַ לָכֶם, רַבּוּתִי, כִּי עוֹרְכִים אָנוּ דְּפִיקוֹת בְּסֶדֶךְ. מִתְקַבְּצִים
נְעָרִים רַבִּים, עוֹמְדִים שׁוֹרֹת שׁוֹרֹת, וְכֹאשֶׁר יִשְׁמַע הַפְּקוּד:
אַחַת שְׁתֵּים שְׁלֹשׁ! (דופק) דּוֹפְקִים אֲנַחְנוּ בְּתֵת־חַיִּים. הִנֵּה
חֵץ! (מוציא חץ־עֵר וְזוֹרֵק אֶל הַקֶּהֶל) אֵל תִּפְחָדוּ, רַבּוּתִי!

הרי זה רק נִיר. בְּחֶצֶר אָנוּ מִתְעַרְבִים, מִי יִשְׁלַח אֶת חֲצוֹ
מֵעֵלָה.

אֵלֶּה סוּסִים! (מוֹצִיא סוּסֵי-נִיר רַבִּים וּמְצִיגֵם עַל הַשְּׁלָחַן)
רֹאשׁוֹן, שְׁנֵי שְׁלִישִׁי, רְבִיעִי וְכוּ, הָרִי תִּעֲנוּג לְהִתְבּוֹנֵן
בְּסוּסִים הָאֵלֶּה!

הִנֵּה חֶלֶק כִּפְרֶסֶת-בְּרוֹל! (מוֹצִיא) מִצָּאתִי בְּרָחוּב.
פַּעַם קָרָאתִי בְּסֵפֶר אֶחָד כִּי כָל דָּבָר יָכוֹל לְהֵבִיא פַּעַם
תּוֹעֵלָתוֹ, וְלִכְנֹן שְׂמִתִּי זֶה בְּכִיסִי, וְלִסּוֹף מִסְמָרִים! (מוֹצִיא)
הָרִי זֶה הַכֹּל מֵה שֶׁנִּמְצָא בְּכִיסִי. נִגְמְרָה חֲנֻסֵּיהָ! הַגִּידוּ,
רַבּוֹתַי! הַרְבֵּים הַדְּבָרִים הַנִּמְצָאִים בְּכִיסִי? יוֹדַע אֲנִי חֲבָרִים
רַבִּים שֶׁבְּכִיסֵיהֶם נִמְצָאִים אוֹצְרוֹת מְמָשׁ. מֵה אֵיכָפֶת לִי?
וְעוֹד, הַיְכוּל אָדָם לְרֹאוֹת מֶרֶאשׁ בְּשָׂבִיל מֵה הַדְּבָרִים
נְחוּצִים? — — —

צוּפִיָּה מִסְטֵיסֵלֹוִי.

הַטִּיּוֹל בִּימֵי הַחֹפֶשׁ.

(זְכִירוֹנוֹת).
(סוּף).

יוֹצְאִים אֲנִיחֵנוּ מִן הַבַּיִת. שְׁעַת הַצִּהָרִים. קִנֵּי הַשֶּׁמֶשׁ
בוֹעֲרִים וְלוֹחֲטִים, הַרְחוּבוֹת רִיקִים, הֵם מִסְכִּיב. בְּנֵי הָאָדָם
שׁוֹכְבִים, הוֹנִים, אֵין יוֹצֵא וְאֵין בָּא...

עֵיפִים וְיָגֵעִים בָּאנוּ הַיַּעֲרָה וְנִשְׁבַּ לָנוּחַ בְּצֵל הָעֵצִים
וְלִשְׁאֹף אֶת רִיחַ הַיַּעַר וְעֲצִיו. אֵף רוּחַ קָל לֹא יִפְרִיעַ אֶת
הַדְּמָמָה, גַּם צִפְרֵי שָׁמַיִם לֹא יִתְּנוּ בְּשִׁיר קוֹלָם, רַק מֵעַת
לְעַת תַּעֲוֶה אַחֵר מֵהֵן מַעֲנֶה לְעֵנָה, הָעֵלִים יִתְּנוּעֵעוּ
כַּמְתַּפְּלִלִים...

פְּתָאם נִשְׁמַע קוֹל דִּידִי הַמִּפְקָד: קְדִימָה! יֵצְאוּ אֶת
הַיַּעַר וְלַעֲיִינוּ מֶרֶאֶה נְחָמָד. לְרִגְלֵי הָהָר שׁוֹטֵף נַחַל, וְהַנַּחֵל —

מִה יָפָה, מִה צָלוּל הוּא. מִיָּמִיו הוֹכִים שׁוֹטְפִים בְּהַמָּה
נְעִימָה וּבְתוֹכָם — תְּכַלֵּת הַשָּׁמַיִם הָעֲמוּקָה. אֲצִלוֹ עֹמְדָה
עֲרֵבָה וְקִנְיָה, גִּלְמוּדָה וּבֹדְדָה. נְבוֹהָה הִיא הָעֲרֵבָה וּבְהִנְיָעָה
בְּרֹאשָׁה וְהִנְיָעוּ עֲנָפֶיהָ עַד מִי הַנֶּחֱלָל, וְהָיָה מִרְאִיהֶם כְּתִלְתִּלִּים
יְרוֹקִים וְאַרְבִּים...:

וּלְמַטָּה שָׂדוֹת, שָׂדוֹת, עֹשְׂפִים דָּגָן, חֹמֶה, שְׁעִירָה
וּשְׁבוּלֹת שׁוּעָל. מִה יָפָה וְנִחְמָדָה תְּבוּאָה זוֹ! מְלֹאוֹת וּכְבֹדוֹת
הֵן הַשְּׁבָלִים וּמִשְׁפִּילוֹת אֶת רֹאשֵׁיהֶן בַּעֲנָוָה. וְהַכֵּל מוֹפֵן
מִקְרָנֵי הַשֶּׁמֶשׁ הַמְאִירִים. מִבִּיטָה אֲנִי וּשְׂמַחָה, וְטוֹב לִי
מָאֵד, מָאֵד.

הַשֶּׁמֶשׁ הַחֲלָה, לָרֶדֶת לַפֶּאֶת הַיָּם, רוּחַ חֲרִישִׁית נוֹשֶׁבֶת
אִמִּי, מִצְחָקָת בַּעֲלִים וְנוֹשָׁקָת כָּל עֲנָף... כָּל הַיָּקוֹם הוֹלֵךְ
לִישׁוֹן, לִיָּלָה... לְבִדְנוּ אָנוּ יוֹשְׁבִים בִּיעָר, דּוּמָם מִשׁוֹטְמוֹת
עֵינֵינוּ עַל פְּנֵי הַשָּׁמַיִם כַּמְבַּקְשׁוֹת לְרֹאוֹת אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים...
וּכּוֹכַב אֶחָד עָף כַּחֲזֵק מְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם וְעַד קֶצְהוּ וַיַּעֲלֵם...

חֲשֵׁךְ מִסְבִּיב

וּתְמוֹנוֹת נוֹרָאוֹת נִרְאוּ לִי, וְקוֹלוֹת אִיוִּמִּים נִשְׁמָזוּ מִכָּל
עֵבֶר וְלִבִּי מְלֹא פַחַד. מִתְּהוֹם הַחֲשֵׁךְ עוֹלִים צִלָּלִים אֲנִי
רוֹעֵדָה וּשְׁפָתִי מִלְחָשׁוֹת תְּפִלָּה: שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ד' אֱלֹהֵינוּ,
ד' אֶחָד!...

פְּתִירוֹן הַחִירָה.

א) בית. ב) ירבעם. ג) אלעזר. ד) לויים. ה) יד חזקה. ו) קדיש.

ראשי התיבות ביאליק

הַפּוֹתְרִים:

דוב ופנחס הבר, דינוב, משה ודבורה פילסדורף, פשמישל, ישעיהו גוטפריד,
זלשטשיקין, נפתלי יקוב, סמבור הישנה, זאב פרסמן, לבוב, משה שפיטין, גורליץ,
מרים מילר, קשנוב, אסתר ופיגה לאפיגר, זבורוב, שמעון כפיר, טרנוב, ב. קסמן-
בוים, דינוב, שמואל שריפר, כטניסלוי, חנה חולטניקוב, סטניסלוי, שכנא צימנד,
זלוטשוב, רב גימפל, סמבור הישנה, אריה לופטר, דינוב, פנחס פרנקל, דינוב,
לאה צוקר ובלהה שפיין, אשיעק, שלמה מילדווארף, דינוב, אוסולד נכשמן אתה
מתביש © קופלר.